

19.10.2023

Kulttuurikumppanit hakee useita ratkaisuja kulttuurin tilakysymykseen

Kulttuurin tilakysymys on noussut otsikoihin 5.10.2023 pidetyn vapaa-ajan lautakunnan talousarviokokouksen jälkeen. Kokouksessa investointisuunnitelmaan lisättiin esittävän taiteen tilan ja kulttuurin monitoimitalon suunnittelutyö. Salon kaupungin kulttuuripalveluiden ja paikallisten taide- ja kulttuuriyhdistysten yhteistyöelin Kulttuurikumppanit haluaa tuoda keskusteluun mukaan myös oman näkemyksensä.

Sanoista tekoihin

Kulttuurikeskus on yksi, joskin merkittävä osa, laajempaa taiteen ja kulttuurin tilakysymystä Salossa. Eikä suinkaan uusi! Osana kaupungin kulttuuriohjelmatyötä on kartoitettu taiteen ja kulttuurin tilatarpeita eri tavoin vuosina 2022-2023; toimijoille suunnatulla kyselyllä, keskustelutilaisuuksissa sekä kokoamalla tiedot jo aiemmin kootusta aineistosta (mm. Kulttuuri maaseudun voimavarana -hanke 2003-05, Salon kulttuuristrategia 2006-20 ja Salon teatteri- ja musiikkiselvitykset 2009-10).

Tositoimet odottavat vielä

Huomionarvoista on, että kulttuurin tilatarpeet eivät ole kahdessa vuosikymmenessä muuttuneet, eivätkä edistyneet. Jo vuonna 2003 kirjattiin visio 2020-luvun kulttuurikaupunki Salosta ja seutukunnan yhteisestä kulttuurikeskuksesta, johon ”monipuoliset kulttuuripalvelut keskitetään ja jossa erilaiset tahot kohtaavat toisensa, syntyy synergiaa, innovaatioita, ideoita ja spontaania toimintaa.” Sama tarve, sanasta sanaan toistuu edelleen vuonna 2023.

Myöskään muut tilojen kehittämiskohteet eivät ole edenneet suunnitellusti. Tilayhteistyö kaupungin kanssa, mukaan lukien asiakaspalvelun sujuvuus, varauskäytäntöjen ja hinnoittelun yhdenvertaisuus eri alojen toimijoiden kesken, tilojen käytön monipuolistaminen ja tyhjien tilojen käyttöönotto ovat edelleen ratkaisematta.

Kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa 2022-25 esitetään kuitenkin päätettävän yhdistysten pysyvästi käyttämien kaupungin tilojen käyttöehdoista ja vuokrista siten, että päätöksellä pyritään laajentamaan yhdistysten mahdollisuuksia käyttää kaupungin tiloja sekä kohdellaan yhdistyksiä tasa-arvoisesti.

Kulttuurin Salohalli

Kaupunki luopui kulttuuritalo Kivasta vuonna 2014 ja sen jälkeen säännönmukaista tilayhteistyötä yksityisten vuokranantajien kanssa ei ole tehty. Kooltaan vastaavaa tai eri taiteenaloja palvelevaa tilaa ei ole löytynyt.

Taiteilijat ovat sen sijaan löytäneet luovia ja mielikuvituksellisia ratkaisuja tilojen puutteeseen ja vieneet muun muassa kuvataidetta IoT Campukselle ja kauppakeskuksiin, musiikkia kirjastoihin, kirkkoihin ja hoivakoteihin, sirkusta kyläjuhliin, vastaanottokeskukseen ja kouluihin.

Näiden aluevaltausten soisi jatkuvan, sillä ne parantavat kulttuuripalveluiden saatavuutta koko Salon laajalla maantieteellisellä alueella.

Tanssia tekonurmella - hetkellisesti inspiroivaa, mutta ei pysyvästi

Yksikään edellä mainituista tiloista ei kuitenkaan ole suunniteltu tai varusteltu kulttuurikäyttöön. Erityisesti esittävän taiteen, teatterin ja musiikin tekijöillä, niin ammattilais- kuin harrastajatasolla on erilaisia tarpeita, aivan kuin muillakin eri alojen tilojen käyttäjillä.

Tilannetta voisi verrata siihen, että tanssiseurat harjoittelevat tekonurmella tai opettajat opettaisivat leirikoulussa ympäri vuoden. Hetkellisesti inspiroivaa, mutta pidemmän päälle ei toimiva ratkaisu.

Toimijat, jotka ovat löytäneet pysyvän tilaratkaisun yksityisiltä markkinoilta, toteuttavat siellä – tottakai! ensisijaisesti omaa ohjelmistoaan. Tällöin ”ulkopuolisten toimijoiden” tuotannot sijoittuvat satunnaisiin, tyhjiin väleihin eikä toimintaa voi pitkäjänteisesti suunnitella tai kehittää.

Valttikorttina monet käyttötavat

Kulttuuritilojen suhteen suuri etu on, että lähtökohtaisesti tilat sopivat moneen käyttöön – toisin kuin vaikka uimahalli tai liikuntasali. Kun akustiikka ja tekniikka, sekä muut puitteet ovat kohdallaan, sopivat tilaan konserttien, esitysten, näyttelyiden ja muun kulttuurisisällön lisäksi niin puhetilaisuudet, messut, yritystapahtumat, koulutukset, isommat juhlat tai mitä vain keksitään.

Tästä löytyy rohkaiseva esimerkki Turusta, jonne syntyi Taiteen talo paikallisten taidetoimijoiden ja Turun kaupungin yhteisymmärryksessä. Projektin mahdollistivat kaupungin sitoutuminen annettuihin lupauksiin, rakentava ilmapiiri, jossa etsittiin yhteisiä ratkaisuja niin kulttuurin tekijöiden kuin poliitikkojen kesken. Sittemmin Taiteen taloon on sijoittunut kymmenittäin toimijoita ja tapahtumissa on vierailut kymmeniä tuhansia ihmisiä.

Taiteen talon perustaminen on ehdolla Vuoden kulttuuriteko -palkinnonsaajaksi, jonka voittaja julkistetaan Ylen suorana lähettämässä Kulttuurigaalassa marraskuun lopulla. Jo pelkkä ehdokkuus luo positiivista mielikuvaa Turusta ja Taiteen talosta vierailun arvoisena kohteena.

Lupa innostua

Vapaa-ajan lautakunnan esittämä kulttuurin monitoimikeskus voisi Kulttuurikumppaneiden mielestä toimia Salon monipuolisen kulttuurin, harrastamisen, yhdessä tekemisen ja ammattimaisesti tuotettujen tapahtumien näyteikkunana, jota sietää tulla katsomaan kauempaakin!

Kaupungin tilojen käytön monipuolistamista ja vuokrauskäytäntöjen säännönmukaistamista sekä yksityisten tilojen kartoitusta kulttuurikäyttöön ei tule myöskään unohtaa.

Tekijöitä ja toimintaa kyllä riittää, sillä pelkästään kaupungin kulttuuriavustusten ja ostopalvelusopimusten myötävaikutuksella toteutuu vuosittain yli 700 tapahtumaa, jotka tavoittavat reilut 80 000 kävijää.

Kulttuurikumppanit jatkavat mieluusti keskustelua aiheesta ja kertovat lisää kentän toiveista ja tarpeista. Olisiko nyt aika ja lupa innostua kulttuurista, kuten Kulttuurikumppanit ehdottivat jo viime vuonna lausunnossaan Salon 2030 kaupunkistrategiaan?

Yhteistyöterveisin allekirjoittaneet

Kulttuurikumppanit 2023

kulttuurikumppanit@salo.fi / salo.fi/kulttuurikumppanit

- Lasten laulukaupunki ry (Kulttuurikumppaneiden pj, Siv Ilola)
- Piazza Brass ry
- Salo Irish ry
- Salon Teatteri ry
- Kirakan kesäteatteriyhdistys ry
- Kirjan talo ry
- Teatteriyhdistys Vinssi ry
- Salon Hermann-Seura ry
- Pro Rantakivet ry
- Kisko-Seura ry
- Salon kaupunki, kulttuuripalvelut